

REKABETİ SINIRLAYICI ANLAŞMA, UYUMLU EYLEM VE KARARLAR İLE HÂKİM DURUMUN KÖTÜYE KULLANILMASINA YÖNELİK ÖNARAŞTIRMALARDA VE SORUŞTIRMALARDA SUNULACAK TAAHHÜTLERE İLİŞKİN TEBLİĞ İLE GETİRİLEN DÜZENLEMELER

İşbu bilgi notu 16 Mart 2021 tarihli ve 31425 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 2021/2 sayılı *“Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önaraştırmalarda ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ”* ile getirilen düzenlemelere ilişkin bilgilendirme yapmak amacı ile tanzim edilmiştir.

24.06.2020 tarihli ve 31165 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 7246 sayılı Kanun ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun’da (Kısaca “Kanun”) kapsamlı değişiklikler yapılmıştır. Bu değişikliklerden biri de, Kanun’un 43. maddesi ile *taahhüt* müessesesinin hukukumuzda kazandırılması olmuştur.

Kanun ile *taahhüt* müessesesine ilişkin usul ve esasların Rekabet Kurulu tarafından çıkarılacak tebliğ ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu hüküm uyarınca *“Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önaraştırmalarda ve Soruşturmalarda Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ”* (Kısaca “Tebliğ”) 16.03.2021 tarihli ve 31425 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Tebliğ ile rekabeti sınırlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve kararlar ile hâkim durumun kötüye kullanılması ile ilgili bir ön araştırma ya da soruşturma sürecinde ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerince *taahhüt sunulmasına*, sunulan taahhütlerin *bağlayıcı hale getirilmesine* ve *izlenmesine* ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Bu düzenlemelere ilişkin açıklamalarımıza aşağıda yer verilmiştir:

AÇIK VE AĞIR İHLALLERDE TAAHHÜT MÜESSESESİNDEN YARARLANILAMAZ.

Tebliğ’in 2. maddesi *“Bu Tebliğ; açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, 4054 sayılı Kanunun 4 üncü (Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar) veya 6 ncı (Hâkim Durumun Kötüye Kullanılması) maddesi kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüslerce ya da teşebbüs birliklerince sunulan taahhütleri kapsamaktadır.”* hükmünü havidir.

Dolayısıyla Tebliğ açık ve ağır ihlaller bakımından uygulanabilir değildir. Tebliğ'in 4. maddesi ile açık ve ağır ihlaller,

Bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabeti doğrudan ya da dolaylı olarak engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan;

- a. Rakip teşebbüsler arasında fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket, gelecekte uygulanması planlanan fiyat, üretim ya da satış miktarı gibi rekabete duyarlı bilgilerin paylaşılması,
- b. Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arası ilişkide alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi,

konularında gerçekleşen anlaşma ve/veya uyumlu eylemler ile bu konulara ilişkin teşebbüs birliği karar ve eylemleri olarak tanımlanmıştır.

TAAHHÜT TALEPLERİNİN SUNULMASINA İLİŞKİN SÜRE KISITLAMASI GETİRİLMİŞTİR.

Tebliğ'in 5. maddesi ile *taahhüt sürecinin başlatılması* hususu düzenlenmiştir. Buna göre;

- Haklarında yürütülen bir incelemeye taahhütle son verilmesini isteyen taraflar, önaraştırma veya soruşturma sürecinde taahhüt sunma talebinde bulunabilirler. Soruşturma sürecindeki taahhüt sunma talepleri **soruşturma bildiriminden tebliğinden itibaren üç ay içinde** Rekabet Kurumu'na (Kısaca "Kurum") iletilir. Bu süre geçtikten sonra Kuruma iletilen taahhüt sunma talepleri dikkate alınmaz.

Dolayısıyla her ne kadar 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin 3. fıkrası, önaraştırma ve soruşturma süreci boyunca taahhüt sunulabileceğini belirtse de Tebliğ, ilgili taahhütlerin sunulmasına ilişkin zaman aralığını, soruşturma bildiriminden tebliğinden itibaren üç ay ile sınırlandırmıştır.

Bununla birlikte Tebliğ'in Geçici 1. maddesi uyarınca, Tebliğin yürürlüğe girdiği 16.03.2021 tarihi itibarıyla soruşturma açılması kararının alınmasından itibaren üç ay geçmiş soruşturmalarda, taahhüt sunma talebinin soruşturma bildiriminden tebliğinden itibaren üç ay içinde Kuruma iletilmesi koşulu aranmaz.

- Taraflar, taahhüt sunma taleplerini **yazılı** şekilde Kuruma ileterek taahhüt sürecini başlatır.

TARAFLARA KURUM İLE TAAHHÜT ÜZERİNE GÖRÜŞME YAPMA İMKÂNI TANINMIŞTIR.

Tebliğ'in 6. maddesi ile *taahhüt görüşmeleri* hususu düzenlenmiştir. Buna göre;

- Tarafların taahhüt sunma taleplerini Kuruma iletmelerinin ardından Rekabet Kurulu (Kısaca "Kurul") ilgili anlaşma, karar veya uygulamanın açık ve ağır ihlal niteliğini ve gerekli gördüğü diğer hususları değerlendirerek taahhüt görüşmelerinin başlatılmasına ya da taahhüt sunma talebinin reddine ve taahhüt sürecinin sonlandırılmasına karar verir.
- Tarafların taahhüt sunma talebinde buldukları aşamada, inceleme konusu rekabet sorunlarının yeterli açıklıkta ortaya konamamış olması ve daha detaylı araştırmaya ihtiyaç duyulması halinde Kurul yukarıda açıklanan kapsamda vereceği kararı erteleyebilir. Bu durumun önaraştırmada söz konusu olması halinde ilgili kararın verilmesi soruşturma sürecine bırakılabilir.
- Taahhüt görüşmeleri sırasında başka teşebbüslere, teşebbüs birliklerine ve kişilere ilişkin ticari sırlar ve gizli bilgiler hariç olmak üzere, inceleme konusu rekabet sorunları taahhüt sunacak taraflara açıklanır ve sorunların tespitine dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler taraflara sunulur. Taraflara soruşturma bildirimi yapılmış ise sorunların tespitine dayanak teşkil eden bilgi ve belgeler taraflara ayrıca sunulmayabilir.
- Görüşmeler sözlü veya yazılı olarak gerçekleştirilebilir. Sözlü olarak gerçekleştirilen görüşmeler, görüşmelere katılanlarca mutabık kalınan bir tutanak ile kayıt altına alınır.

TAAHHÜDÜN SUNULMASI USULÜ DÜZENLENMİŞTİR.

Tebliğ'in 7. maddesi uyarınca;

- Taahhüt görüşmeleri akabinde taahhüt sunmaya karar vermeleri halinde taraflar, taahhüt metnini ve taahhüt metninin ticari sırlardan ve gizli bilgilerden arındırılmış bir nüshası ile bu nüshanın özetini kendilerine tanınacak süre içinde Kuruma gönderirler.
- Taahhüdün sunulması için tanınacak süre, incelemenin hangi aşamada olduğuna ve taahhüdün kapsamına bağlı olarak taahhüt görüşmeleri esnasında Kurumca belirlenir.

ALTERNATİFLİ TAAHHÜTLER YASAKLANMIŞ VE TAAHHÜT METNİNDE YER ALMASI GEREKEN HUSUSLAR BELİRLENMİŞTİR.

Tebliğ'in 8. maddesi ile *taahhüt metninin içeriği* düzenlenmiştir. Buna göre;

- Taahhüt metni, sunulan taahhüdü **açık** bir şekilde içerir. Taahhüt metni alternatif taahhütler içeremez.
- Taahhüt metninde a) taahhütle giderilmesi amaçlanan rekabet sorunu, b)taahhüdün ne olduğu, c)ne zamandan başlanmak suretiyle yerine getirileceği, d)ne kadar süreyle ve e)ne şekilde uygulanacağı, f)uygulanmasında gözetilecek süreler, g)bu sürelerin hangi hallerde uzayabileceği, h)taahhüdün piyasaya etkisi, ı)rekabet sorununu nasıl çözeceği, i)taahhüde uyumun nasıl izlenebileceği ve j)gerekli görülen diğer hususlar açıkça belirtilir. Yapısal taahhüt sunulması halinde elden çıkarma sürecinin yürütülmesine ilişkin detaylara taahhüt metninde yer verilir.

Tebliğ'in 4. maddesi ile yapısal taahhütler, pazarın yapısında değişikliğe yol açan ve ilgili tarafa belirli faaliyetlerini yahut ortaklık paylarını ya da mal varlıklarını devretmesi gibi yükümlülükler getiren taahhütler olarak tanımlanmıştır.

- Taahhüdün uygulanmasının üçüncü kişilerle anlaşma sağlanmasını gerektirdiği hallerde, üçüncü kişilerle anlaşma sağlanabileceğini gösteren belgeler de taahhüt metniyle birlikte Kuruma sunulur.
- Taahhüt metninin sonunda tarafların, sundukları taahhüdün rekabet sorunlarını giderebileceğine ve taahhüt metninde belirtilen şartlarla taahhüdü yerine getirmeyi kabul ettiklerine dair beyanına yer verilir. Taahhüt metni, taahhüt sunan tarafı temsile yetkili kişilerce imzalanır.

TARAFLARIN KANUNA UYACAKLARINA İLİŞKİN GENEL BEYANLARI TAAHHÜT NİTELİĞİNDE DEĞİLDİR.

Tebliğ'in 9. maddesi ile *taahhüdün niteliği* hususu düzenlenmiştir. Buna göre;

- Rekabet sorunlarının niteliğine göre davranışsal ve yapısal taahhütler tek başlarına veya birlikte sunulabilir.

Tebliğ 4. maddesi ile davranışsal taahhütler, pazarın yapısında değişikliğe yol açmadan ilgili tarafın piyasa davranışlarını düzenlemeye yönelik taahhütler olarak tanımlanmıştır.

- Taahhüt rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olmalıdır. Tarafların Kanuna uyacaklarına ilişkin genel beyanları taahhüt niteliği taşımaz.
- Üçüncü kişilerin eylemlerine yönelik taahhütte bulunulamaz.

TAAHHÜDÜN UYGUN BULUNMAMASI HALİNDE DEĞİŞİKLİK YAPMA İMKÂNI TANINMIŞTIR.

Tebliğ'in 10. maddesi ile *taahhüdün değerlendirilmesi* hususu düzenlenmiştir. Buna göre;

- Kurul, yukarıda açıklanan unsurları dikkate alarak taahhüdün rekabet sorunlarını giderip gidermediğini ve gerekli gördüğü diğer hususları değerlendirir.
- Kurul, yaptığı değerlendirme sonucunda taahhüdü uygun bulursa taahhüdü ilgili taraf açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine ya da taahhüt hakkında üçüncü kişilerin görüşlerinin alınmasına karar verir.
- Kurul, yaptığı değerlendirme sonucunda taahhüdü uygun bulmazsa tarafların bu aşamada bir kereye mahsus olmak üzere Kurulun değerlendirmeleri çerçevesinde ve belirlediği süre içinde taahhütte değişiklik yapabileceğine ya da taahhüt sürecinin sonlandırılmasına karar verir.

TAAHHÜT HAKKINDA ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİN GÖRÜŞLERİ ALINABİLİR.

Tebliğ'in 11. maddesi ile *taahhüt hakkında üçüncü kişilerin görüşlerinin alınması ve değerlendirilmesi* hususu düzenlenmiştir. Buna göre;

- Kurul, taahhüt hakkında üçüncü kişilerin görüşlerinin alınmasına karar verirse Kurul kararını takiben on gün içinde, rekabet sorunlarının ve taraflarca sunulan taahhüt metninin ticari sırlardan ve gizli bilgilerden arındırılmış özetini göndermek veya Kurumun internet sayfasında yayımlamak suretiyle ilgililerin görüşlerini Kurulun belirlediği süre içinde yazılı olarak Kuruma gönderebileceklerini belirtir.
- Taahhüde ilişkin görüş bildiren üçüncü kişiler, görüşleriyle birlikte görüşlerinin ticari sırlardan ve gizli bilgilerden arındırılmış nüshasını ve varsa gizlilik taleplerini Kuruma gönderir.
- Kurul, üçüncü kişilerin görüşlerinin alınması sonrasında taahhüdün rekabet sorunlarını gidermesine ilişkin değerlendirmesini gözden geçirir. Kurul taahhüdü uygun bulursa taahhüdü ilgili taraf açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verir. Kurul taahhüdü uygun bulmazsa tarafların bu aşamada bir kereye mahsus olmak üzere, Kurulun değerlendirmeleri çerçevesinde ve belirlediği süre içinde taahhütte değişiklik yapabileceğine ya da taahhüt sürecinin sonlandırılmasına karar verir.

TARAFLARIN TAAHHÜTTE DEĞİŞİKLİK YAPMAK İSTEMELERİ HALİNDE TAAHHÜT GÖRÜŞMELERİNE DEVAM EDİLİR.

Tebliğ'in 12. maddesi ile *taahhütte değişiklik yapılması* hususu düzenlenmiştir. Buna göre;

- Tarafların, Tebliğ'in 10. veya 11. maddesi uyarınca taahhütte değişiklik yapmak istemeleri halinde taahhüt görüşmelerine devam edilir. Bu görüşmelerde Kurulun taahhüde ilişkin değerlendirmeleri taraflara açıklanır ve üçüncü kişilerin görüşlerinin alınmış olması halinde bu görüşlerin ticari sırlardan ve gizli bilgilerden arındırılmış bir nüshası taraflara sunulur.
- Taahhüt görüşmeleri akabinde taahhütte değişiklik yapmak isteyen taraflar, değiştirilmiş taahhüt metnini ve değiştirilmiş taahhüt metninin ticari sırlardan ve gizli bilgilerden arındırılmış bir nüshası ile bu nüshanın özetini Kurulca belirlenen süre içinde Kuruma gönderirler.
- Kurul değiştirilmiş taahhüt metnini uygun bulursa taahhüdü ilgili taraf açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine ya da üçüncü kişilerin görüşlerinin alınmasına karar verir.
- Kurul değiştirilmiş taahhüt metnini uygun bulmazsa taahhüt sürecinin sonlandırılmasına karar verir.

TAAHHÜT SÜRECİNİN SONLANDIRILMASI HALİNDE TEKRAR TAAHHÜT BAŞVURUSUNDA BULUNULAMAZ.

Tebliğ'in 13. maddesi ile *taahhüt sürecinin sonlandırılması* hususu düzenlenmiştir.

- Taahhüt metninin veya değiştirilmiş taahhüt metninin Kurum veya Kurul tarafından belirlenen süre içinde sunulmaması ya da usulüne uygun şekilde sunulan taahhüt metninin veya değiştirilmiş taahhüt metninin geri çekilmesi durumunda taahhüt sürecinin sonlandırıldığı kabul edilir.
- Taahhüt sürecinin Kurul tarafından doğrudan veya teşebbüse taahhüdü değiştirme imkânı tanındıktan sonra sonlandırılması halinde tekrar taahhüt sunma talebinde bulunulamaz.
- Kurulun taahhüt sürecinin sonlandırılmasına ilişkin olarak aldığı kararın gerekçesi, nihai kararda yer alır.

TAAHHÜDÜN BAĞLAYICI HALE GETİRİLMESİNE İLİŞKİN ESASLAR BELİRLENMİŞTİR.

Tebliğ'in 14. maddesi ile *taahhüdün bağlayıcı hale getirilmesi* hususu düzenlenmiştir. Buna göre;

- Kurul, sunulan taahhüt yoluyla rekabet sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse taahhüt sürecinin herhangi bir aşamasında taahhüdü ilgili taraflar açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Kurulun bu kararı rekabet sorununu ortaya çıkaran anlaşmanın, kararın ya da uygulamanın ihlal olduğu veya olmadığı tespitini içermez.
- Taahhüdü bağlayıcı hale getiren Kurul kararında, Kanun'un 52. maddesinde yer alan kararlarda bulunması gereken hususlara ilaveten uygun olduğu ölçüde aşağıdaki hususlara da yer verilir:
  - a) Taahhüt veren taraflar.
  - b) Rekabet sorunları.
  - c) Taahhüdün içeriği.
  - ç) Taahhüdün ne zamandan başlanmak suretiyle yerine getirileceği.
  - d) Taahhüdün geçerlilik süresi.
  - e) Taahhüdün uygulanma süreci.
  - f) Taahhüdün rekabet sorunlarını nasıl çözeceği.
  - g) Taahhüdün izlenmesine yönelik detaylı süreç.
  - ğ) Taahhüdün hangi hallerde geçersiz olacağı.
  - h) Taahhüde uyulmaması halinde uygulanacak yaptırımlar.

TAAHHÜDÜN İZLENMESİNE İLİŞKİN USULLER BELİRLENMİŞTİR.

Tebliğ'in 15. maddesi ile *taahhüdün izlenmesi ve yerine getirilmesi* hususu düzenlenmiştir. Buna göre;

- Tarafların taahhüde uyumlarının izlenmesi taraflarca düzenli olarak rapor sunulması, denetim amacıyla üçüncü kişilerin atanması ya da meslek birlikleriyle veya ilgili kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği yapılması gibi yollarla gerçekleştirilebilir. Denetim amacıyla üçüncü kişilerin atanmasının öngörüldüğü durumlarda, taraflarca önerilen üçüncü kişinin uygunluğunun Kurul tarafından onaylanması gereklidir.
- Taahhüdün izlenmesine ilişkin olarak Kurulun resen inceleme yetkisi saklıdır.
- Taraflar taahhütleri bütünüyle yerine getirdiklerinde, bu durumu Kuruma tevsik ederler. Bunun üzerine Kurul, taahhütlerin yerine getirildiğini saptayan bir karar alır.

TEBLİĞ, YÜRÜRLÜĞE GİRDİĞİ TARİH İTİBARIYLA DEVAM EDEN ÖNARAŞTIRMA VE SORUŞTIRMALAR HAKKINDA DA UYGULANIR.

Tebliğ'in Geçici 1. Maddesi uyarınca; *"Tebliğ, yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla devam eden incelemeler hakkında da uygulanır."*

Bilgilerinize sunarız.

ÖZYILDIRIM HUKUK BÜROSU